

Creatoarea serialului Anatomia lui Grey

SHONDA RHIMES

Anul lui

DA

*Cum să dansezi fără griji,
să stai la soare și să-ți fii
propria persoană*

New York Times
bestseller

1. NU

„Niciodată nu spui da la ceva.“

Şase cuvinte surprinzătoare.

Ăsta este începutul. Asta este originea tuturor lucrurilor. Sora mea Delorse a spus şase cuvinte surprinzătoare şi a schimbat totul. A spus şase cuvinte şi acum, în timp ce scriu asta, sunt o persoană cu totul diferită.

„Niciodată nu spui da la ceva.“

Ea nici măcar nu *a spus* cele şase cuvinte surprinzătoare. Le-a bălăjit, de fapt. Buzele abia i se mişcau, iar ochii îi erau fixaţi intenţionat pe cuţitul enorm cu care tăia într-un ritm furios legumele în bucăţele, încercând să depăşească recordul.

dadadadadadadadadadadadadadadadada

Este 28 noiembrie 2013.

Dimineaţa de Ziua Recunoştinţei. Aşa că bineînţeles că fripturile sunt la ele acasă.

Ziua Recunoştinţei şi Crăciunul au fost întotdeauna punctul forte al mamei mele. Până acum ea a dirijat sărbătorile familiei noastre fără cea mai mică greşală. Mâncarea

totdeauna delicioasă, florile mereu proaspete, culorile în deplină concordanță. Totul perfect.

Anul trecut, mama a anunțat că a obosit să mai facă toată munca asta. Da, o făcuse până atunci *să pară* o chestie ușoară, dar asta nu însemna că *fusesse* ușoară. În deplină glorie în regatul bucătăriei, mama a anunțat că renunță la tronul ei.

În această dimineață, pentru prima dată, Delorse a făcut pasul spre a prelua coroana.

Asta a făcut din sora mea o persoană puternică și periculoasă.

Nici măcar nu se sinchisește să ridice ochii spre mine în timp ce bâlbâie cuvintele. Nu este timp pentru așa ceva. Familia și prietenii vor năvăli înfometaji în mai puțin de trei ore. Nici măcar nu am ajuns la partea cu împănatul curcanului. Așa că, în cazul în care sora mea nu mă ucide, ca apoi să mă gătească și să mă servească cu umplutură, sos și afine, cu niciun chip nu voi avea parte de întreaga ei atenție acum.

„Niciodată nu spui da la ceva.“

În familia noastră, Delorse este cea mai mare dintre copii. Eu sunt cea mai tânără. Sunt doisprezece ani diferență între noi; distanța este umplută de frații și surorile noastre – Nora, James, Tony și Sandie. Cu atâția frați între noi, crescând, a fost ușor să ne simțim ca și cum amândouă ne aflam în același sistem solar, fără ca una să viziteze planeta celeilalte. Când Delorse mergea la colegiu, eu abia intram la grădiniță. Am niște amintiri vagi din copilărie despre ea – Delorse împletindu-mi părul atât de strâns, încât îmi dădea o durere de cap teribilă; Delorse învățându-i pe frații mei mai mari un nou tip de dans numit The Bump²; Delorse mergând spre altar la nunta ei, sora mea Sandie și cu mine ținându-i trena rochiei, iar tatăl meu însoțind-o. Copil fiind, ea era modelul meu de urmat, trebuia să ajung ca ea. Ca adult, este una dintre cele mai bune prietene

---

² Un tip de dans în care partenerii își lovesc soldurile. (*N. trad.*)

ale mele. Cele mai importante amintiri din viața mea de adult o includ și pe ea. Presupun că e adecvat, așadar, ca ea să fie acum, aici, balmăjind cuvintele astea. Este adecvat ca ea să fie atât cea care să îmi spună în ce ar trebui să mă transform, *cât și* cea care să se afle în centrul uneia dintre amintirile cele mai importante din viața mea.

Și acest moment *chiar este* unul important.

Ea nu o știe. Eu nu o știu. Nu chiar acum. Chiar acum, acest moment nu pare să fie deloc important. Chiar acum, asta nu este altceva decât Ziua Recunoștinței, iar Delorse resimte oboseala.

S-a trezit înainte de răsărit ca să mă sune și să îmi reamintescă să scot curcanul din congelator ca să se dezghețe. Apoi a condus patru străzi până la casa mea ca să ajungă să pregătească cina pentru familia noastră numeroasă. Nici măcar nu este ora 11:00 dimineața și deja gătește de câteva ore bune. Tocat, amestecat, condimentat. Muncește din greu.

Iar eu o privesc.

Nu este atât de rău pe cât pare.

Nu e ca și cum nu aș face *nimic*.

Nu sunt *inutilă*.

Îi dau la mână diverse chestii când îmi cere. O am și pe fica mea de trei luni într-un portbebe care-mi atârnă la piept, iar pe cea de un an jumătate pe șold. I-am pieptănat părul celei de unsprezece ani, am închis televizorul din fața ei și i-am dat cu forța o carte.

Și vorbim. Sora mea și cu mine vorbim. Ne punem la curent cu toate lucrurile care ne-au scăpat de când... ei bine, de ieri sau poate de alaltăieri.

Bine. Fie. *Eu* vorbesc.

Eu vorbesc, ea gătește. Eu vorbesc, și vorbesc, și *vorbesc*. Am să-i spun o groază de lucruri. Îi fac o listă cu toate invitațiile pe care le-am primit în ultima săptămână sau așa ceva. Cineva

vrea să țin un discurs la o conferință, altcineva vrea să merg la o petrecere și am fost rugată să călătoresc în nu știu ce țară ca să cunosc un rege sau să merg la o anumită emisiune. Îi fac o listă de zece sau unsprezece invitații pe care le-am primit. Îi povestesc despre fiecare în detaliu.

Trebuie să-ți spun chiar acum că exagerez puțin cu niște părți mai siropoase, răstălmăcesc niște istorioare, joc puțin teatru. În mod conștient mă dau puțin mare – vreau să văd o oarecare reacție din partea surorii mele mai mari. Vreau să fie impresionată. Vreau să creadă că sunt tare.

Uite ce e, am fost crescută într-o familie minunată. Părinții și frații mei au numeroase calități. Sunt, în general, frumoși și inteligenți. Și, cum am mai spus, arată ca niște feți-frumoși. Dar membrii familiei mele au cu toții un defect criminal, dezgustător.

Nu le pasă nici cât negru sub unghie de slujba mea.

Nici măcar un pic.

Niciunuia dintre ei.

Nici măcar unuia singur.

Sunt în mod direct deranjați de faptul că cineva ar putea să se arate vreun pic impresionat în ceea ce mă privește. Din orice motiv. Oamenii care se comportă cu mine ca și cum aș putea fi vag interesantă îi năucesc profund. Se holbează unul la altul, derutați, când cineva mă tratează ca pe o persoană total diferită de ce știu ei că sunt – inadapata lor soră mai mică, cea care vorbește prea mult.

Hollywood-ul este un loc bizar. Acolo este ușor să pierzi contactul cu realitatea. Dar nimic nu poate face ca o persoană să își dorească să fie gazdă pentru niște frați care, atunci când cineva îți cere autograful, întrebă cu un ton de-a dreptul oripilat: „Ea? Autograful Shondei? Ești sigur? Shonda? Nu, pe bune, *Shonda*? Shonda *RHIMES*? De ce?”

Este extrem de nepolitic. Și cu toate astea... imaginați-vă de câte egouri îngâmfate am scăpa dacă toată lumea ar avea

cinci frați și surori mai mari. Ei mă iubesc. Foarte mult. Dar nu vor înghiți nicio prostie de genul celebrităților VIP de la puștiul cu ochelari fund-de-sifon pe care toți l-au văzut vomitând pe verandă și apoi căzând cu fața în propria vomă.

Tocmai din cauza asta țopăi de colo-colo în cameră, verbalizând, agitând lucrurile ca și cum aş concura pentru un trofeu perfect, rotund, strălucitor. Încerc să o determin pe sora mea să arate și cel mai mic semn că ar fi impresionată, o licărire a faptului că ar putea gândi măcar de departe că sunt tare. Încercarea de a primi o reacție din partea acestor oameni care îmi sunt rude a devenit, de fapt, aproape un joc pentru mine. Un joc pe care cred că într-o zi *am să-l câștig*.

Dar nu azi. Sora mea nici măcar nu se sinchisește să clipească spre mine. În schimb, nerăbdătoare, posibil obosită și destul de dezgustată de sunetul vocii mele vorbind iar și iar despre lista de invitații, mă oprește brusc.

„O să faci vreuna din chestiile astea?“

Nu spun nimic. Sunt puțin luată prin surprindere.

„Ha?“ Asta e ceea ce spun. „Ha?“

„Aceste evenimente? Aceste petreceri, conferințe, emisiuni. Ai răspuns cu da vreuncea?“

Stau locului un moment. Tăcută. Confuză.

Ce vrea să spună cu a zice da?

„Păi... nu. Adică, vreau să spun... nu“, mă bâlbâi, „nu pot să spun... e clar că am spus nu. Adică, sunt ocupată.“

Delorse continuă să se uite în jos. Continuă să taie.

Mai târziu, când o să mă gândesc la asta, o să-mi dau seama că probabil nici măcar nu mă asculta. Poate se gândea dacă are suficientă brânză cheddar rasă pentru macaroane sau dacă urma să facă asta. Sau să decidă câte plăcinte să coacă. Sau se gândea la cum ar putea să scape de Ziua Recunoștinței anul viitor. Dar în acest moment nu îmi dau seama de asta. În acest

moment, sora mea ține capul plecat? ÎNSEAMNĂ ceva. În acest moment, sora mea ține capul plecat cu un scop.

Profund.

Provocator.

Ostentativ.

Trebuie să mă apăr. Cum să mă apăr? Ce să –

Fix în acest moment (și asta este atât de neprevăzut, încât decid că universul mă *iubește*), Beckett, surâzătoarea mea fetiță de trei luni, strânsă la pieptul meu, decide să scoată la iveală un gheizer de lapte, ca o cascadă ciudat de caldă, chiar pe tricoul meu. Pe șold, pura mea copilă de un an și jumătate, diferită ca de la cer la pământ de Beckett, strâmbă din nas.

„Miroase ceva, dragă“, îmi spune. Emerson le spune tuturor „dragă“. În timp ce o aprob și fac vânt petei calde de lapte urât mirositor, mă opresc din vorbit.

Acum am găsit apărarea.

„Beckett! Emerson! Am copii! Și Harper! Am o preadolescentă! Preadolescenții sunt flori delicate. Nu pot să merg pur și simplu în diverse locuri și să fac diverse lucruri!!! Am copii de care trebuie să am grijă!“

Și pe asta aproape o urlu, peste masă, în direcția surorii mele.

Stai așa. Că tot vorbeam de a avea grijă de chestii... trebuie să am grijă și de ceva care se cheamă Serile de Joi. Aha! Fac un semn de victorie către partea opusă a bucătăriei și o fixează cu degetul cu o satisfacție malițioasă. „Și am și o slujbă! Două slujbe! *Anatomia lui Grey* și *Scandal!* Trei copii și două slujbe! Sunt... ocupată! Sunt mamă! Sunt scriitoare! Produc show-uri de televiziune!“

Na!

Mă simt absolut triumfătoare. Sunt mamă. *Mamă*, fir-ar să fie. Am copii. TREI copii. Și realizez două show-uri de televiziune în același timp. Am mai mult de șase sute de oameni în

echipă, al căror loc de muncă depinde de mine. Sunt o mamă care muncește. Sunt o mamă muncitoare.

Ca... Beyoncé.

Da.

Exact ca Beyoncé.

Eu sunt cea care aduce mălaiul acasă. Nu este o scuză. Este un fapt. Nimeni nu poate să contrazică asta. Nimeni nu poate să o contrazică pe Beyoncé.

Dar am uitat un lucru... că vorbesc cu Delorse.

Delorse poate contrazice pe oricine.

Delorse pune jos cuțitul. Chiar se oprește din gătit și pune jos cuțitul. Apoi își ridică privirea spre mine. Sora mea, cea mai mare câștigătoare din familia noastră a lozului cel mare, are în jur de cincizeci de ani. Peste cincizeci și cinci. Fiii ei sunt oameni în toată firea, cu diplome și cariere de succes. Are și nepoți. Și cu toate acestea încă sunt întrebată dacă sora mea de cincizeci și șapte de ani este *fica mea*.

Lucrul ăsta este uneori mult prea oribil.

Așa că, atunci când își ridică privirea spre mine, pare mai degrabă o adolescentă cochetă decât sora mea mai mare. Ochii ei de adolescentă cochetă de paisprezece ani mă țintuiesc.

„Shonda.“

Asta e tot ceea ce spune. Dar o spune cu atâta încredere, încât...

Nu pot să mă abțin –

„O mamă *singură*.“

Este o nerușinare. Tu și eu o știm, cititorule. Pentru că, dacă definiția tehnică a expresiei „mamă singură“ mi se potrivește perfect – sunt mamă și sunt singură –, înțelesul ei cultural și colocvial nu mi se aplică întocmai. Încercarea de a adapta termenul și de a mă prezenta ca o mamă ce face eforturi nemai-pomenite pentru a pune mâncare pe masă mă face să fiu o jigodie. O știi. Și tu o știi. Și din păcate o știe și Delorse.

Trebuie să pun capăt conversației. Ridicând o sprânceană, adopt fața autoritară. Cea pe care o folosesc la birou atunci când vreau ca nimeni să nu mă mai contrazică.

Surorii mele nici că îi pasă de fața mea autoritară. Dar ia din nou cuțitul și începe să toace.

„Spală țelina“, îmi spune.

Așa că spal țelina. Oarecum, mirosul de țelină proaspătă, spălatul, bucuria lui Emerson în timp ce stropește cu apă mă conduc spre un fals sentiment de siguranță.

Din cauza asta nu sunt pregătită.

Mă întorc. Îi dau țelina udă, curată și sunt surprinsă când, în timp ce continuă să toace legumele, Delorse începe să vorbească.

„Ești o mamă singură, dar, de fapt, nu ești o *mamă singură*. Locuiesc la patru străzi distanță de tine. Sandie locuiește la patru străzi distanță. Părinții tăi locuiesc la patruzeci de minute distanță și i-ar încânta să stea cu copiii. Ai practic cea mai bună bonă din lume. Ai trei minunate cele mai bune prietene care s-ar oferi să te ajute oricând. Ești înconjurată de familie și de prieteni care te iubesc, oameni care doresc să fii fericită. Ești propriul tău șef – slujba ta îți poate ocupa atât timp cât vrei tu, dar tot ceea ce faci tu este să muncești. Nu te distrezi deloc. Obişnuiai să te distrezi *o grămadă*. Acum, apar toate aceste oportunități – oportunități ce vin o dată în viață –, iar tu nu te folosești deloc de niciuna dintre ele. De ce?“

Mă mișc cu nervozitate. Nu știu de ce, dar nu-mi place deloc asta. Nu-mi place nimic legat de conversația asta. Viața mea este bună așa cum este. Adică, uitați-vă în jur.

Uitați-vă.

Sunt... fericită.

Isimă.

Fericitissimă.

Într-un fel.

Vezi-ți de treaba ta, Delorse. Ești enervantă, Delorse. Oamenii nu trebuie să fie un fel de Benjamin Button, așa că fața ta este rezultatul unui pact cu Diavolul, Delorse! Știi ce, Delorse? Du-te naibii.

Dar niciun asemenea cuvânt nu-mi iese pe gură. În schimb, pur și simplu stau acolo pentru o bună perioadă de timp, privind-o cum taie legumele. Și în cele din urmă răspund, punându-mi cantitatea corectă de aroganță în voce.

„În fine.“

Apoi întorc spatele în speranța că asta este semnalul că discuția s-a terminat. Mă îndrept spre camera de zi, unde o pun în pătuț pe Beckett, care deja a adormit. O iau apoi pe Emerson ca să îi schimb scutecul. Imediat voi urca la etaj să găsesc un tricou curat ca să-l port la cină. Scutecul este pus. O așez pe Emerson pe șold, îi pun capul pe umăr și ne legănăm îndreptându-ne spre scări pentru a da ochii cu sora mea. Chiar atunci este momentul în care le spune. Cele șase cuvinte.

Le bombăne. Aproape șoptit.

În timp ce termină de tăiat ceapa.

„Niciodată nu spui da la ceva.“

Pentru o vreme, timpul stă în loc. Este un moment clar, înghețat, pe care n-o să îl uit niciodată. Unul dintre tablourile de pe peretele minții mele care nu vor fi date jos niciodată. Sora mea, purtând un hanorac maroniu, cu părul făcut coc la ceață, cu cuțitul în mână, capul plecat, și cu grămada de ceapă albă tăiată pe tocătorul din fața ei.

Cuvintele ei mi se răsucesc în minte.

„Niciodată nu spui da la ceva.“

Răsucesc cuvintele ca pe cuiul unei grenade.

Niciodată nu spui da la ceva.

Apoi sora mea înlătură ceapa și începe să taie țelina. Merg la etaj ca să-mi schimb tricoul.

Familia și prietenii sosesc. Curcanul este gătit perfect. Cina este delicioasă.

Grenada este acolo, în mijlocul tuturor lucrurilor. Tăcută. Camuflată. Nu mă gândesc la ea.

Niciodată nu spui da la ceva.

Ziua Recunoștinței vine și pleacă.

Am început să cred că noi, oamenii, suntem
ca niște oglinzi. Ceea ce ești se reflectă pe
fața ta. Ceea ce vezi în tine însuți poți vedea
în ceilalți și ceea ce ceilalți văd în tine
pot vedea și în ei înșiși.

— SHONDA RHIMES

O lume întreagă a urmărit *Anatomia lui Grey*, serialul care ne-a fascinat și ne-a ținut cu ochii lipiți de ecran ore în șir. Însă aici, SHONDA RHIMES nu scrie un scenariu de film, ci mai mult decât atât: povestea unui an din viața ei în care s-a hotărât să spună DA tuturor lucrurilor la care mai înainte reacționa prin teamă, izolare, ba chiar prin atacuri de panică.

Anul lui DA a însemnat pentru Shonda o călătorie interioară plină de provocări. S-a luptat cu anxietatea și a învins-o. Și-a propus să slăbească și a reușit. Nu s-a mai ascuns în spatele scuzelor și al minciunilor. A acceptat că uneori, cel mai sănătos este să renunți – fie că este vorba despre oameni sau despre ambiții. Și-a redescoperit frumusețea și feminitatea. Despre toate aceste experiențe Shonda povestește cu căldură și generozitate, oferindu-le celor dornici de schimbare încrederea și curajul de care au nevoie pentru a-și regăsi acel sine echilibrat care se ascunde în fiecare.